

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/246/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613207137
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrávová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613207137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, P.O.BOX 41, proti žalovanému S. B., nar. X.X.XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX J., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpený advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, AK Svidník, Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 262,51 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/424/2013-39 zo dňa 09.06.2014 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

III. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Žalobu zamietá.

Trovy konania žalovanému nepriznáva a žalobca nemá právo na ich náhradu.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v sume 70,81 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, číslo účtu SK XX XXXX XXXX XXXXX XXXX XXXX, SWIFT: J., VS: XXXXXXXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že dňa 26.03.2009 uzavrel žalobca so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalovanému poskytol úver vo výške 1.062,21 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach vo výške 64,60 Eur. Zmluvná odmena bola dohodnutá na sumu 885,61 Eur, RPMN vo výške 68,80 Eur, ročná úroková sadzba 68,88 %, poskytnutá čiastka revolvingu 525,92 Eur, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 642,72 Eur a ročná úroková sadzba revolvingu 67,56 Eur. Z karty klienta mal za preukázané, že žalovaný zaplatil celkom na poskytnutom úvere sumu 2.854,13 Eur.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého je zřejmé, že úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi konania je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Poskytnutý úver je teda z uvedeného dôvodu bezúčelný. Žalobca poskytol úver vo výške 1.062,21 Eur a žalovaný zaplatil sumu 2.786,13 Eur. Poukázal na to, že z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách

a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov v marci 2009 činil úrok 10,98 % ročne. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi bol viac ako 6-násobne vyšší. Úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej čiastky predstavujú odmenu za užívanie požičanej sumy. Nemožno však vyvodzovať z toho pokiaľ Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy nestanovia do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky a nebať na to, že by tak bolo možné vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy, pretože tu platí ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúci z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka primeranosti zmluvných úrokov je tak opodstatnená a neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú vo všeobecnosti považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomných vzťahov medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku.

Poukázal na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, § 52 ods. 2, § 52 ods. 3 a 4, § 54 ods. 1 a 2, § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 tohto zákona, § 658 ods. 1. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovanému preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli a ich náhradu si neuplatnil. Priznal súd náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi zastúpenému advokátom a to za dva úkony právnej služby, náhradu režijného paušálu, celkovo trovy vo výške 70,81 Eur, ktoré zaviazal žalobcu zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrhu vyhovel v celom rozsahu alebo zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie. Ako hlavný dôvod považuje odvolateľ nezákonnosť a neopodstatnenosť rozhodnutia, pretože jeho dôvody sú v rozpore so zákonom a s ustanoveniami § 53 ods. 1 a 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Poukázal na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Žalovanému bol poskytnutý úver, ktorý má charakter spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Preto sa malo vo veci aplikovať posúdenie ustanovenia § 53 ods. 6 na posúdenie odplaty za požičanie peňažných prostriedkov a ust. § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere bola v zmysle uvedeného 68,98 %, je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve je 68,89 % ročne, a teda neprevyšuje maximálnu odplatu akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťa. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy je v súlade s platnou právnou úpravou, a teda nemôže ísť o žiadny rozpor so zákonom. Osobitná úprava maximálne prípustnej výšky odplaty má aplikačnú prednosť pred všeobecnou úpravou. Ďalej v odvolaní uviedol, že nie je zrejmé z rozhodnutia z akého dôvodu neboli zohľadnené všetky relevantné právne normy na posúdenie výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v čase uzavretia zmluvy, nevyplyva prečo súd žiadnym spôsobom tento odklon nezohľadnil a poukázal len na ust. § 39 Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch, nevysvetlil tak dostatočne súd aplikáciu príslušnej právnej normy, teda § 3 zákona č. 258/2001 Z.z. Výška odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere bola nižšia ako maximálne povolená odplata a teda v súlade s obmedzením vyplývajúcim zo zákona č. 258/2001 Z.z. Závery súdu vyslovujúce neplatnosť dohody o výške odplaty za úver ako celku sú nesprávnymi aj v rozpore s ust. § 497 a § 502 Obchodného zákonníka. Účastníci sa dohodli na odplatnom požičaní peňažných prostriedkov, a teda zmluvne prejavenej vôle by zodpovedalo, aby súd pri pochybnostiach o výške úrokov a teda či je už podstatné prevýšenie určil aká je výška primeraná, aká nie a na základe takéhoto posúdenia rozhodol. Napadá aj záver súdu o tom, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 1.062,21 Eur a zaplatil 2.786,13 Eur. V odôvodnení sa súd žiadnym spôsobom nevyjadril k poskytnutému revolvingu vo výške 522,92 Eur a teda sa tak nezaoberal všetkými žalobnými nárokmi uvedenými v návrhu na začatie konania, čo potvrdzuje arbitrárnosť rozhodnutia. V odvolaní ďalej namietal výrok o trovách vedľajšieho účastníka, pritom poukázal na judikatúru súdov, podľa ktorých je priznanie trov v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ust. § 93 ods. 2 a 4 O.s.p. Neide o účelne vynaložené trovy.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v znení ku dňu vzniku zmluvy; ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom treba rozumieť dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť.

Podľa § 2 písm. b) ZoSÚ zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. ZoSÚ mluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 4 ZoSÚ od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či prvostupňový súd rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol z toho dôvodu, že predmetný úver pre chýbajúce náležitosti úverovej zmluvy považoval za bezúročný a bez poplatkov, a uplatnené úroky z úveru považoval za neplatné a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, v konaní došlo k vadám (§ 205, ods. 2, písm. a) O.s.p.) a to tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 221, ods. 1, písm. f) O.s.p.) a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 225, ods. 1, písm. h) O.s.p.), doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, ktorými má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej (§ 205a, ods. 1, písm. b) O.s.p.), že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205, ods. 2, písm. c) O.s.p.), že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom. Odvolací súd zdieľa i právne závery prvostupňového súdu. K veci považuje za potrebné dodať nasledovné:

Z ustáleného skutkového stavu prvostupňovým súdom vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o revolvingovom úvere, na ktorý sa aplikujú ustanovenia Zák. č. 258/2001 Z. z. a ustanovenia o ochrane spotrebiteľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 26.3.2009 (na základe žiadosti o poskytnutie

revolvingového úveru žalovaným zo dňa 19.3.2009. Žalobcom bol schválený revolvingový úver vo výške 1.062,21 Eur, splatnosťou úveru 30 mesiacov, dátumom splatnosti prvej splátky úveru 14. 5. 2009, dátumom splatnosti poslednej splátky úveru 14. 10. 2011, periodicitou splácania úveru mesačnou, dátumom splatnosti splátky v priebehu periódy splácania 14 ., celkovou výškou úveru 1062,21 Eur, RPMN úveru 64,60 %, priemernou hodnotou RPMN platnou ku dňu podpísania zmluvy o revolvingovom úvere 34,49 %, schválenou výškou revolvingovom 583,28 Eur, výškou mesačnej splátky úveru po vykonaní revolvingu 64,93 Eur, predpokladanou výškou RPMN po vykonaní revolvingu 55,41 %, s úverovým limitom 1.062,21 Eur, zmluvnou odmenou za poskytnutie úveru 990,77 Eur, odplatom za poskytnutie služby 105,16 Eur, ročnou úrokovou sadzbou úveru 68,87 %, zmluvnou odmenou za poskytnutie každého revolvingu 642,77 Eur, ročnou úrokovou sadzbou revolvingu 67,55 %.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Žalobca v odvolaní obhajoval úroky za poskytnutý úver s poukazom, že nie sú v rozpore s dobrými mravmi poukazujúc na maximálnu výšku odplaty za spotrebiteľské úvery. Odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, že úroky 68,87 % ročne sú neprimerane vysoké odporujúce dobrým mravom (porov. NS ČR vo veci 21Cdo 1484/2004 alebo NS SR vo veci 5Cdo 26/2011).

Odvolací súd prisvedčuje konštatovaniu prvostupňového súdu, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný a dodáva, že nie je dôvodná námietka odvolateľa, že prvostupňový súd nesprávne právne vec posúdil pokiaľ považoval dohodnutý úrok medzi účastníkmi konania sa neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ a § 3 OZ). Úrok z revolvingového úveru je príslušenstvom pohľadávky obsiahnutého v ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka platiaceho aj pre obchodno-závazkové vzťahy. Úrokový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným hlavným záväzkovým vzťahom.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občiansko-právnych vzťahov). Právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky (úveru) - problematika dobrých mravov (na historickom, národnom ale aj európskom pozadí) úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnym úkonom, tak typickou práve v prípade tradičnej „úžery“. Táto doktrína nadobudla v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti. Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov. Podľa štatistických údajov NBS (ktoré sú verejne prístupné na internete), priemerná úroková miera u spotrebiteľských (nových) úverov v 03/2009 sa pohybovala na úrovni 10,98 %. V danom prípade, pokiaľ bola medzi stranami zmluvy dohodnutá úroková sadzba z poskytnutého revolvingu 68,87 %, jedná sa až o 5-násobné navýšenie úrokovej sadzby oproti úrokovým sadzbám, ktoré poskytovali komerčné banky na území SR v čase poskytnutia úveru žalovanému, s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov. Takéto dojednanie úrokovej miery spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy a odvolací súd ho považuje za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd nenašiel dôvody pre odklon od doterajších rozhodnutí odvolacieho súdu (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k 3 Co 3Co/114/2014, 6 Co 79/2014)

Je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby (úroky za úver) a inštitútom RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky, ale na RPMN, ktorá ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú

vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 68,87% je úplne drastická a nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti. Súd sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám (5Cdo 26/2011 (48%), 1MCdo 1/09 (60%), Krajský súd v Prešove vo veci 3Co 67/2008 (25%). Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1. 4. 1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom. (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2015, sp.zn. 6 Co 79/2014)

Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ), nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je i súdom prvého stupňa správne aplikovaný inštitút dobrých mravov (porov. 1MCdo 1/2009, 21Cdo 1484/2004 /ČR/).

Zmluvné podmienky v predmetnej veci prvostupňový súd správne, pokiaľ ide o úrok z úveru, vyhodnotil ako odporujúce dobrým mravom, a odvolaciemu súdu neprináleží ich upravovať tak, aby zodpovedali zákonnej požiadavke súladu s dobrými mravmi (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-618/10 Banco Español).

Pre spotrebiteľský úver sa podľa ZoSÚ z hľadiska formálnych náležitostí vyžaduje písomná forma zmluvy a obsahové náležitosti zmluvy sú vymedzené v § 4 ods. 2 ZoSÚ. Vyššie citované ustanovenie § 4 ods. 3 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ zmluva uzatvorená medzi účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v § 4 ods. 2 ZoSÚ neobsahuje, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uvedený výklad zodpovedá zmyslu a účelu Zákona č. 258/2001 Z. z.. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany (spotrebiteľa).

Práve z vyššie uvedeného dôvodu bol prijatý aj zákon č. 258/2001 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu. Medzi takéto ustanovenia nepochybne patrí uvedenie výšky a počtu termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ) a uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru (§ 4, ods. 2, písm. g/ ZoSÚ). Nato, aby bol považovaný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle ust. § 4 ods. 3 ZoSÚ stačí, že chýba jeden z údajov vymedzených v tomto ustanovení. Účelom náležitosti ustanovenej v § 4 ods. 2 písm. i/ ZoSÚ je, aby spotrebiteľ vedel rozlíšiť aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu pre žalobcu. Keďže v zmluve nie je náležite určené, v akej časti má byť započítaná splátka na istinu, v akej časti na úrok z istiny, alebo poplatku, spotrebiteľ by nemal vedomosť v akej časti má zaplatenú istinu (v akej časti ju veriteľ započítal na zaplatenie istiny) a v akej časti ostatné poplatky. Účelom náležitosti

uvedenej v § 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ je, aby spotrebiteľ mal už pri uzatváraní zmluvy jasný prehľad o tom, ku ktorému dátumu bude jeho úver splatený. Práve i z tohto dôvodu zákonodarca uvedené označil ako podstatnú náležitosť spotrebiteľskej zmluvy o úvere, bez ktorého uvedenia sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov.

Účelom právnej úpravy náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 ZoSÚ) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Žalovaný ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť okrem iných náležitostí aj údaj o výške úrokov a poplatkov ako aj o konečnej splatnosti úveru. A to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 4 ods. 3 ZoSÚ).

Odvolačný súd poukazuje na skutočnosť, že úverová zmluva neupravuje údaj o úroku a poplatkoch a ani údaj o konečnej splatnosti úveru. Preto v prípade nesplnenia povinnosti žalovaného spočívajúcej v konkretizácii úroku z úveru a iných poplatkov, ako aj nesplnenia povinnosti uviesť dátum konečnej splatnosti úveru prehľadne a zrozumiteľne v súlade so zákonnou požiadavkou (§ 4, ods. 2 ZoSÚ) nastáva zo zákona sankcia (§ 4 ods. 3 ZoSÚ).

Keďže namietané nesprávne posúdenie veci dôvodné nebolo a prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, odvolací súd rozsudok s osvojením si dôvodov ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Prvostupňový súd mal nepochybne za preukázané a táto skutočnosť medzi účastníkmi ani nebola sporná, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1.320,- Eur a žalovaný uhradil žalobcovi sumu vo výške 2.192,32 Eur. Dôsledkom uvedeného je nedôvodnosť žaloby ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedený záver je vecne správny rozsudok vo veci samej, ako aj o trovách konania, keď prvostupňový súd konštatoval neúspech žalobcu. Preto odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods.1 O.s.p.).

Odvolať napokon spochybňoval nárok vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania. Jeho argumentácia je však zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdného dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na neposkytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusi ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi, napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky žalobcu sú neopodstatnené.

So zreteľom na uvedené, keďže namietané nesprávne posúdenie veci dôvodné nebolo, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný a žalovanej i vedľajšiemu účastníkovi žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Na základe uvedeného bolo rozhodnuté tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.